

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DUG DE LA VICTORIA, 10 PRAL. TELEFON 4259

ANY XIV :: NÚMERO 4492 :: BARCELONA, DIVENDRES, 3 D'AGOST DE 1917 :: UN NÚMERO 5 CENTIMS

IMPREMTA I ESTEREOTIPIA
CARRER EST, 16 TELEFON 2293

En la pau del Senyor ha finat el

Excm. Sr. N'Enric Prat de la Riba i Sarrà

President de la Mancomunitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona

P. A. E. S.

La Mancomunitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona donen la trista nova de la seva mort a tota la terra catalana, a la qual demanen, junt amb la família, la caritat d'encomanar a Deu l'ànima del qui ha estat el seny ordenador de la nostra vida nacional.

Barcelona, 3 d'agost, 1917.

El cadàvre serà traslladat de Castelltersol a Barcelona avui divendres; éssent acompanyat, a les sis de la tarda, del Saló de Sant Joan a la Capella de Sant Jordi en el Palau de la Generalitat. L'enterrament serà demà dissabte a la tarda

El senyor don Eduard Calvet i Pintó

Ex-senador, ex-diputat a Corts, ex-president del Foment del Treball Nacional, de l'Associació de Viatjants i del Concell d'Administració de "El Poble Català"

Ha mort havent rebut els auxilis espirituals

La seva mare donya Juliana, germans don Pere i donya Elissa, cunyat don Santiago Buxó, tia, nebots i demés parents i la ràó social SUDOE-SORS DE PERE Mr. CALVET al participar la trista nova a sos amics i coneguts, els preguen el tinguin present en llurs oracions.

L'acte de l'enterrament tindrà lloc avui divendres a les 11 del matí, acompanyant-se el cadàvre des de la casa mortuoria Casp 48 a la Parroquia de Sant Francesc i d'allí al Cementiri Nou.

EDUARD CALVET I PINTÓ

ENRIC PRAT DE LA RIBA

Es pot ben dir que el dol per la mort d'En Prat de la Riba és un dol de tot Catalunya.

La veritat és que el poble no coneix pas la valor exacte ni aproximada de l'alt talent, dels vastes coneixements i de les virtuts personals, que formen la gran figura del que ha sigut el primer President de la Mancomunitat de Catalunya.

Però totes aquestes qualitats han sigut de tal fortalesa en el que han arribat a tot arreu amb esplendor de maravellosa.

Així sense que la gent se'n hagi pogut convenir per un examen conscient, n'ha adquirit no obstant, la convicció i ha arribat fàcilment a trobar en la seva personalitat la causa de tot el seu sentiment.

I així ha sigut perquè En Prat de la Riba no fou simplement un polític dels que se'n fan «pràctics» perquè subjecta la direcció de la cosa pública a una norma d'empirisme, ni ha sigut d'aquells idealistes que actuen per a la realitat sense conèixer la realitat.

En Prat de la Riba ha sapigut enmarcar fèrreament els dictats de la ciència amb les exigències de les realitats de la vida, distingint amb singular encert, els límits dels uns i dels altres i ha pogut actuar, així, sota la llei tan fonamentada catalana que és el seny.

El seny català ha estat fins ara encarnat en ell i per ell s'ha fet difusió director de la nostra vida espiritual, de la nostra vida política, de la nostra vida nacional.

Tan de bon que al desaparèixer hagi deixat en el nostre terror l'horror prou poderosa perquè floueixi en el cor de tots els catalans amb prou abastament per a no fer imprescindible una substitució que a tots ens sembla difícilíssima.

Notes biogràfiques

Va néixer, don Enric Prat de la Riba, a l'últim de novembre de l'any 1870, a Castellar del Val, des d'on vingué a Barcelona a estudiar primer el bachelierat i l'instut, i seguidament la carrera de Lleis a l'Universitat.

Éssent estudiant de la Facultat de Dret ingressa en el «Centre Escolar Català», del qual fou president el curs de 1890 a 1891; i en 1891, al fundar-se la «Unió Catalanista», la Junta Permanent el designà per al càrrec de secretari, càrrec que també ocupà l'any següent, en la celebració de l'Assemblea de Manresa.

En els anys de 1896 i 1897 prengué part activa en la redacció de «La Renaixença», de la qual es separà en el darrer d'aquests anys, per disparitat de criteri amb els directores de l'esmentat diari.

Quant arreu del desastre colonial, en l'any de 1898, publicà el general don Camilo Polveja una carta, que atenció gran ressonància, promouent reformes de govern en el sentit autonomista, carta que ocasionà una desidia entre els elements actius i els ideològics del catalanisme, fundà el senyor Prat de la Riba, junt amb altres, que després han actuat en la política local, el «Centre Nacional Català» i convertí el setmanari «La Veu de Catalunya» en diari, del qual se'n nomenà director.

La seva intervenció directiva en l'actuació de la política regionalista, començà en les eleccions legislatives de l'any 1901, que dirigí, obtenint el triomf de la candidatura nomenada dels quatre presidents, o sigui aquella que formaven el doctor Robert, don Lluís Domènech i Montaner, don Albert Rusinol i don Sebastià Torres.

Des de llavors intervingué personalment a totes les eleccions municipals, provincials i legislatives s'han efectuat.

El primer càrrec d'elecció popular que desempeñà fou el de diputat provincial, investidura que l'otorgà en març de 1905 el districte primer de Barcelona. En successives etapes fou reelegit pel districte de Vich-Granollers, que a la preste representava. En 1907, al procedir-se a la renovació biennal de càrregues a la Diputació provincial, se'l designà per primera vegada per a la Presidència, per a la que fou designat en totes les eleccions biennals, fins a l'última celebrada, notícia que li arribà, com una satisfacció a les seves gestions precises, quant ja l'enfermetat que acabà amb les seves energies havia fet forta presa en ell.

Al constituir-se a primers de l'any 1914 la Mancomunitat de Catalunya, de la qual abans i fins aquests dies, ha sigut l'ànima, fou elegit president pel vot de la quasi totalitat dels representants de les quatre Diputacions provincials de la regió.

Apart de l'activitat desplegada per ell i l'últim finit en els càrrecs que desempeñà, senyalaren els treballs que deixà, que no fou ociosa sa curta vida.

Rescent sortit de l'Universitat, es feu càrrec de la «Revista Jurídica de Catalunya», a les columnes de la qual donà a conèixer interessants miscel·lànes jurídiques i altres treballs adequats a l'índole de tal publicació.

En 1894 la Junta permanent de la «Unió Catalanista», en concurs celebrat a Sabadell, li premià el «Compendi de doctrina catalanista», escrit en col·laboració amb don Pere Muntanyola.

En 1897 l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, de Barcelona, l'atorgà el seu estudi: «Ley Jurídica de la industria. Bases para un código mercantil».

En 1898 la «Real Academia de Ciencias Morales y Políticas», de Madrid, li premià el treball: «Los jurados mixtos para la solución de los conflictos entre el capital y el trabajo».

En 1906 donà a llum «La Nacionalitat Catalana», de la qual en 1910 es feu una edició especial en homenatge a l'autor.

De sa ploma són, ademés, la major part dels manifestos de la «Unió Catalanista», abans de que's s'apropessin de ella els elements que després fundaren la «Lliga regionalista», així com els per aquesta publicats; essent l'últim el que, a mitjants de juny últim, sol·licità els senadors i diputats regionalistes.

Bibliografia

L'obra d'En Prat de la Riba és extensíssima, abarcant una infinitat d'obres, opusculs, informes, discursos, manifestos, conferències, missatges, etcètera, etc. Per a què les nostres il·lustracions estiguin al cor de lo que diem, senyalam a continuació quelcom de lo més important de la seva obra:

«Compendi de la doctrina Catalanista». Premià en el Concurs Regionalista del Centre Català de Sabadell i aprovat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista. Escrit en col·laboració amb En Pere Muntanyola.

Barcelona, 1894. (Edició en paper de fi).

Sabadell, 1894. (Edició de propaganda).

«Ley jurídica de la industria». Estudio de filosofía jurídica, seguido de bases para la formación de un Código Industrial. Barcelona 1898.

Obra premiada per l'Acadèmia de Legislació i Jurisprudència de Barcelona en el concurs de 1895 a 1896.

«Compendi de la Historia de Catalunya». Premià en el Jocs Florals de Barcelona de 1898. (Pàgines 177-221 del vol. dels Jocs d'aquell any).

«Los jurados mixtos para dirimir las diferencias entre patronos y obreros y para prevenir o remediar las huelgas». Memoria premiada por la «Real Academia de Ciencias Morales y Políticas» de Madrid, en el concurs de 1900.

Madrid, 1901.

«La nacionalitat catalana». Barcelona, 1906. (Vol. I de la «Biblioteca Popular»).

D'aquesta obra, llibre fonamental del nacionalisme català, va tindre una nova edició per subscripció popular i eu homenatge a l'autor, l'any 1910.

«Corts Catalanes». Proposicions i respostes; amb pròleg i comentaris. Barcelona, 1906. (Vol. II de la «Biblioteca Popular»).

«Ponencia acerca de «Los ferrocarriles secundarios».

Barcelona, abril de 1907.

«Obres públiques.—Cultura.—Beneficència.—Hisenda provincial». Memoria entregada a la Diputació de Barcelona.

Barcelona, 1910.

D'aquesta memoria programa de la fortíssima actuació presidencial del senyor Prat de la Riba en 1912 va fer-se una edició castellana, costejada per la Joventut Nacionalista de la Lliga Regionalista i amb un pròleg de En Durán Ventosa, amb el títol de «La Activitat provincial».

«Les Mancomunitats». Antecedents. La Mancomunitat Catalana. Llei de Mancomunitats.

Barcelona, 1912.

«Las Mancomunidades». Barcelona, 1912. (Traducció castellana de l'anterior).

En Prat de la Riba fou qui redactà el manifest de 12 de juny de 1898, «Als catalans» demanant la pau d'Espanya amb els Estats Units; i el Manifest de la Unió Catalanista després de la pau d'Espanya i els Estats Units i de la carta del general Polveja al senyor Domènech i Montaner proment reformes i concessions en sentit autonomista.

Finalment, a ell es deu també la redacció del celebrat missatge: «A S. M. Jordi I. Rei del Hel·len».

Missatge que les societats i períodics catalanistes en març de 1899 dirigiren al rei de Grècia, per la seva defensa i lliberació dels grecs-cristians de Creta rebeltats contra la opressió turca.

Manifestacions de condol

Tot el jorn d'ahir fou un continuat romatge de personalitats il·lustrades en la política, en les arts i en les ciències que acudien a firmar en les llistes de condol.

Entre les targetes depositades vèrem la de nombrosos senadors, diputats a Corts, diputats provincials, regidors, presidents de corporacions, associacions de premsa, societats polítiques i socials, etc.

A mig matí el president de l'Audència telegrafà al secretari de la corporació provincial, testimoniant-li son sentiment per la mort del senyor Prat de la Riba.

Es rebren centenars de telegrams i telefonemes de totes les localitats de Catalunya i de distintes parts d'Espanya.

Entre aquests es trobaven els del secretari del bisbe de Lleida, bisbe de Tortosa, diputat a Corts senyor Ramon, ex alcaide de Barcelona senyor Pich, presidents de les Diputacions catalanes, degà del Col·legi d'Advocats don Josep Malquer Salva, presidents d'Associacions culturals i polítiques, etc., etc.

El governador civil, les ocupacions del qual l'han impedit anar a Castellar, ha remès a la família del senyor Prat el següent telegrama:

«Governador civil, en nombre, propi y en el del ministro de la Gobernación, dan el más sentido pésame a la familia de Prat de la Riba, sintiendo no poderlo hacer personalmente por estar a causa del mal tiempo dificultadas las comunicaciones con Castellar».

El conango Dachs li ha respost amb el següent:

«En nombre de la viuda del Sr. Prat de la Riba y familia, agradecemos a V. E. el pésame y le rogamos se sirva transmitir al Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación, el profundo agradecimiento de todos nosotros».

El ministre de la Gobernació ha remès el següent telegrama al vicepresident de la Mancomunitat:

«Al desparecer de entre los vivos

el varón ilustre que fué el primer presidente de ese organismo, creado por Decreto, que me honró, refrendándolo, cumplo el deber de expresar a la viuda y a la corporación todo el duelo del Gobierno y el mío propio por la pérdida que con la muerte de Prat de la Riba, sufre España».

L'ex-diputat provincial N. Albert Bastardas ha remès a l'afligida viuda del senyor Prat de la Riba aquest telegrama:

«Tots catalans ploreu amb vosaltres. Viureu sempre record amics. Vau a resignació.—Albert Bastardas».

Ahí al migdia es reuniren en el palau de la Diputació els individus del Concili de la Mancomunitat i de la Comissió provincial, junt amb els senyors Abadal, Cambó, Ventosa i Calvet i Durán Ventosa, per a ultimar tots els detalls de l'enterrament de l'il·lustre patri.

S'adoptà l'acord de que una Comissió de la Diputació provincial, composta pels senyors Abadal, Fages, Ullad i Cabot i altra de la Mancomunitat integrada pels senyors España, Mestres, Maillo i Puig i Cadafalch, es trasllidís a les set del matí d'ahir a Castellar per acompanyar el cadàver fins Barcelona.

L'Institut d'Estudis Catalans en la ocasió dolorosa de la mort de seu membre i fundador don Enric Prat de la Riba, ha tancat mitja porta i ha endut el seu escut.

El senyor membres es constituïren ahir al matí en reunió extraordinària prenent l'acord que el President de torn senyor Bofill i Pitchot signifiqui en nom de tots a la família del senyor Prat de la Riba el dol de la Corporació per la pèrdua que acaba d'experimentar.

L'Institut assistirà en corporació a l'enterrament del disseny i ha nomenat una delegació del mateix composta dels senyors Pompeu Fabra, Eugeni d'Ors, Pere Corominas, Nicolau de Oliver i Jordi Rubió, en representació del senyor Rubió i Lluch i de la Biblioteca de Catalunya, per acompanyar en el trasllat de Castellar a Barcelona les despulles del que ha estat el nostre primer magistrat.

El senyor Bofill i Pitchot sortí ahir cap a Castellar per complir l'encarrec de la Corporació.

Una volta acabada ahir la sessió consistorial, l'Ajuntament, en corporació i presidit per l'alcalde accidental senyor Durán i Ventosa, es traslladà a la Diputació per a transmetre, oficialment el pes a la Corporació Municipal per la mort de don Enric Prat de la Riba.

Fou rebut l'Ajuntament al Palau de Sant Jordi pels diputats provincials senyors Vallès i Puig, Puig i Cadafalch, Pons i Aroca, Estadell, Guasch i España, consellers, els tres darrers, de la Mancomunitat.

El senyor Durán en un senzill i emocionant discurs significà el sentiment de l'Ajuntament per la pèrdua irreparable que ha sofert Catalunya amb la mort de l'il·lustre president de la Mancomunitat.

Li contestà, en breus termes, el senyor Puig i Cadafalch, el qual agraï les manifestacions del senyor Durán i remarcà la seva creença de que l'esperit d'En Prat de la Riba subsistirà, president, a través dels temps, la magna obra de renovació començada.

Avui es traslladà a Castellar una Comissió d'aquest Ajuntament per tal d'acompanyar fins a Barcelona les despulles de don Enric Prat de la Riba.

La formàren els senyors Durán i Ventosa, Puig i Alfonso, Andreu, Balan, Llanza i Mauri.

L'adeu al Mestre

Avui a les sis de la tar a tota la ciutat ha d'èsser al peu del monument de En Rius i Tauler on el fèrret serà rebut pel Consell de la Mancomunitat de Catalunya, la Diputació provincial i l'Ajuntament en corporació; les representacions de la Lliga Regionalista i societats adherides, de l'Econòmica de Amos del País, i totes les altres corporacions que vulguin reure un tribut de respecte al gran home de Catalunya.

Des d'allí, pel camí més dret, carrer de la Princesa i Jaume I, serà portat al Palau de la Generalitat i dipositat a la capella ardents de Sant Jordi on el vetllaran monges de la Casa de Caritat diputats provincials i empleats de la Diputació i Mancomunitat.

Des de cinc a nou del matí hiran misses resades de cos present a les quals podrà assistir el públic.

De nou a tres se li permetrà passar per la capella seguint l'itinerari que's senyalà per evitar confusions.

L'enterrament es farà demà a les quatre de la tarda passant (si no hi ha variació) pels carrers del Bisbe, Plaça Nova, carrer Arcs, Plaça Santa Agneta, Portal de l'Àngel, Plaça de Catalunya i Rambla fins al peu del monument a Colom.

Allí el poble de Catalunya donarà l'adeu al Mestre.

Ja feia dies que coneixíem la malaltia mortal que anava aniquilant la vida del que fou el nostre inolvidable company i amic estimadíssim, però obeint a la voluntat expressa de la família reservàrem en absolut tota notícia sobre aquesta desesperada situació.

Desgraciadament els constants i vastes recursos que li ha prodigat la ciència i les atencions sol·licitats de la seva família i dels seus íntims no hem pogut aconseguir que la nova arribés al públic per una satisfactoria resolució. Abans d'ahir a les dotze i minuts del vespre deixà de existir per sempre més.

Sabem l'impressió que havia de causar ahir la aparició sopada de l'esquela mortuòria, així en el nostre món del comerç i de l'industria en el que hi tenia tan nombroses relacions, com en tots els catalans que en poc o en molt s'han interessat pel nostre moviment nacionalista.

A nosaltres no ens ha pogut impressionar menys malgrat l'aver tement fonamentalment i amb anticipació aquest dolorós desolament. Es massa terrible conformar-se a una desaparició que arrenca profundes angoixes i afectes nascuts en la noblesa i cordialitat que foren tan alt patrimoni de l'Eduard Calvet.

Poques vegades s'haurà pogut dir amb més justícia que en aquest cas que ell no tingué enemics, que era tot el que coneixíem i estimàvem, que no tingué un no per a ningú i que a tota hora el seu concurs estava prestat per a una acció de bondat o una obra de patriotisme.

Les seves altes dots personals, la seva clara intel·ligència i el seu profund amor a Catalunya l'havien portat a ocupar llocs assenyalats de la nostra vida pública i en tots els deixà el gran record d'aquestes altes qualitats seves.

Per això i per que mai manés en l'obra de catalanisme que tots hem anat realitzant, per que aduho en dies d'apassionament partidista ell fou sempre el catalanista de totes les agrupacions indistintament, el condol per la seva mort és avui en l'esperit de tots els catalans.

Se'n ha anat amb ell una altra de les personalitats que espiguen en sostenir els nostres ideals amb el major desinterès i amb la més absoluta puresa, trobant-se compensats en llurs esforços pel goig de la patriòtica finalitat que els inspirava.

Profundament dolorits per tant cruenta pèrdua oferim a la seva memòria els nostres afectes tot endrogant a la seva família el testimoni més sentit de la nostra consideració.

Notes biogràfiques

Nasqué el 6 de Febrer de 1875.

Com a membre del Foment del Treball Nacional es distingí en la campanya araucaria sostinguda per aquesta entitat al nord d'Espanya.

A l'essor invatada Espanya a formar part de la Federació Internacional de associacions de fabricants i teixits, se el designà per a delegat del nostre país en el Comitè d'aquesta Federació, havent pres part en els Congressos organitzats per la mateixa i presidint el que tingué lloc a Barcelona al juny de 1911.

Fou president de la Lliga per a la Defensa de Barcelona, al constituir-se aquesta pel v i de totes les entitats de la ciutat davant l'alarma dels atemptats dinamiters.

Per les eleccions de Solidaritat al 1907 fou elegit Diputat a Corts pel Districte d'Arenys de Mar. De la seva actuació parlamentària són notables els discursos pronunciats amb motiu del terrorisme a la nostra ciutat; en ocasió de discutir-se en 1909 al pres-

supost de Foment i en la defensa de una amnistia a favor dels delictes polítics.

Prengué part activa en 1908 en la campanya dels parlamentaris republicans en defensa del sufragi universal.

Al maig de 1914 fou elegit Senador per Tarragona.

Iniciada la seva actuació política en una significació exclusivament catalanista, es matitzà amb la nota espanyola a l'entrar a formar part en 1908 del Centre Nacionalista Republicà.

Fou des de la seva fundació fins poc abans de disoldre's President del Consell d'Administració del diari EL POBLE CATALÀ.

Fou President del Foment del Treball Nacional, de l'Associació de Viatjants, de la Societat de Geografia Comercial, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i de la Cambra de Viatjants i Representants.

Fins a darrers de l'any passat fou propietari i Director de la Revista Comercial «Progreso».

En Calvet, Parlame tari

Fragments del discurs pronunciat pel senyor Calvet al Congrés, el dia 27 de juny de 1907, sobre el terrorisme a Barcelona.

«Así nosotros fuimos viendo que no solo hubo atentado colectivo, sino que los hubo individuales, y que las bombas se sucedieron, atentados que obedecían, en mi sentir, a dos conceptos distintos: unas son bombas anárquicas que podríamos considerar en relación con el extranjero, y otras, bombas terroristas en relación con el banco azul».

«Las primeras que se tiraron fueron del extranjero, aquellas que verdaderamente tendían a perjudicar de una manera manifiesta y completa a determinadas entidades i a determinados individuos; pero hubo después otras bombas que no tenían nada que ver con esas, bombas terroristas, lanzadas por elementos que estaban en relación constante con esos enviados que vosotros nos mandasteis, i estas bombas eran vistas con cierta satisfacción desde el Gobierno, toda vez que siempre que nuestros representantes venían a quejarse de que continuase esa política, no solamente no se hacía nada, sino que alguna vez se tomaba a chacota lo que debía haberse tomado en serio por la trascendencia que tenía y la gravedad que significaba».

«Nosotros, no obstante, no hemos visto nunca que hubiera ninguna presión, ni hubiera por parte de quien puede hacerlo, el decidido propósito de que en Cataluña no se hiciera esa acción anárquica terrorista, que salta en sus principales fases del banco azul, y esa es la causa y la explicación de que haya en Barcelona un gran número de personas de la clase conservadora que se han hecho republicanas y republicanas de verdad, y de que otro número de personas, de las mismas tengan sus sentimientos monárquicos tan adormecidos que lo sean tan solo condicionalmente, advirtiéndoles que los que se ocupan y preocupan de la administración de la cosa pública, se encuentran en la situación en que año tras año se vaya agravando extraordinariamente la situación».

